

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри економіки
підприємства

Валінкевич Н.В. _____

“_29_” серпня 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Конкурентоспроможність підприємства

напрямок підготовки _____ 7.030504 «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)»

інститут, факультет, відділення _____ Економіки та менеджменту

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма з «Конкурентоспроможності підприємства» для студентів за напрямом підготовки 7.030504 «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)» «29» серпня, 2016 року – 10 с.

Розробники:

к.е.н., доц. кафедри економіки Ткачук Г.Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства

Протокол № 1 від “29” серпня 2016 року

Завідувач кафедри економіки підприємства

(підпис)

Н.В.Валінкевич

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	Напрямок підготовки 7.0305040 «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)»	Нормативна (за вибором)
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 7.0305040 «Економіка підприємства»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 90		9-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 16 самостійної роботи студента – 74	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції
		8 год.
		Практичні, семінарські
		8 год.
		Лабораторні
		- год.
		Самостійна робота
74 год.		
Індивідуальні завдання: - год.		
		Вид контролю: Іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 17,8%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення дисципліни є сформувати у студентів теоретичні знання та практичні навички щодо управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання.

1.2. Основними завданнями дисципліни є вивчення теорії, вітчизняного і світового досвіду оцінювання та управління конкурентоспроможністю підприємств.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- теорію та практику управління конкурентоспроможністю підприємства;
- нормативно-правову базу регулювання конкуренції в Україні;
- технологію аналізу ринку методом конкурентної діагностики;
- теоретичні та практичні аспекти діагностики конкурентної позиції підприємства на ринку;
- ключові методи і підходи до формування сильних конкурентних переваг підприємства;
- джерела і фактори формування конкурентних переваг;
- прикладний інструментарій управління потенціалом підприємства, його конкурентоспроможністю і вартістю;
- принципи формування конкурентоспроможності продукції;
- обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємства та його структурних підрозділів;
- сутність концепції управління конкурентоспроможністю підприємства та специфічні особливості управління нею в організаціях різних типів;
- методи оцінювання соціальної конкурентоспроможності підприємства.

уміти:

- ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє підприємство, визначати ті, що мають бути досягнутими в майбутньому для поліпшення його конкурентоспроможності;
- використовувати чинники конкурентоспроможності для створення конкурентних переваг підприємства;
- виконувати розрахунки, пов'язані з оцінюванням рівня конкуренції в галузі;
- визначати масштаби конкурентного галузевого середовища підприємства й оцінювати розстановку сил на ринку;
- обґрунтовувати організаційно-технічні рішення щодо підвищення якості продукції і продуктивності виробництва;
- економічно обґрунтовувати та конкретизувати функції управління конкурентоспроможністю підприємства;
- застосовувати моделі та методики оцінювання конкурентоспроможності підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади конкуренції та конкурентоспроможності підприємства.

Тема 1.1. Конкуренція як економічна категорія

Тема 1.2. Конкурентне середовище підприємства

Тема 1.3. Економічна сутність конкурентоспроможності підприємств

Тема 1.4. Взаємозв'язок конкурентоспроможності підприємства із конкурентоспроможністю продукції

Змістовий модуль 2. Механізм оцінки та забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Тема 2.1. Методики оцінки конкурентоспроможності підприємств

Тема 2.2. Розроблення конкурентної стратегії підприємств

Тема 2.3. Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства

Тема 2.4. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Концептуальні засади конкуренції та конкурентоспроможності підприємства.						
Тема 1.1. Конкуренція як економічна категорія	11	1	1	-	-	9
Тема 1.2. Конкурентне середовище підприємства	11	1	1	-	-	9
Тема 1.3. Економічна сутність конкурентоспроможності підприємств	11	1	1	-	-	9
Тема 1.4. Взаємозв'язок конкурентоспроможності підприємства із конкурентоспроможністю продукції	14	1	1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	45	4	4	-	-	37
Змістовий модуль 2. Механізм оцінки та забезпечення конкурентоспроможності підприємства.						
Тема 2.1. Методики оцінки конкурентоспроможності підприємств	11	1	1	-	-	9
Тема 2.2. Розроблення конкурентної стратегії підприємств	11	1	1	-	-	9
Тема 2.3. Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства	11	1	1	-	-	9
Тема 2.4. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	14	1	1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	45	4	4	-	-	37
Усього годин	90	8	8	-	-	74
Модуль 2						

ІНДЗ	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	8	8		-	74

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Конкуренція як економічна категорія	1
2	Конкурентне середовище підприємства	1
3	Економічна сутність конкурентоспроможності підприємств	1
4	Взаємозв'язок конкурентоспроможності підприємства із конкурентоспроможністю продукції	1
5	Методики оцінки конкурентоспроможності підприємств	1
6	Розроблення конкурентної стратегії підприємств	1
7	Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства	1
8	Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	1

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Конкуренція як економічна категорія	1
2	Конкурентне середовище підприємства	1
3	Економічна сутність конкурентоспроможності підприємств	1
4	Взаємозв'язок конкурентоспроможності підприємства із конкурентоспроможністю продукції	1
5	Методики оцінки конкурентоспроможності підприємств	1
6	Розроблення конкурентної стратегії підприємств	1
7	Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства	1
8	Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	1

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	-	-
2	-	-
...	-	-

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Менеджмент якості як підґрунтя щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємства	18
2	Методи оцінки конкурентного положення підприємства на ринку	18
3	Методики оцінки конкурентоспроможності продукції	18

4	Системний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства	20
	Разом	74

9. Методи навчання

Серед методів навчання використовуються наступні:

- за джерелом передачі та сприймання навчальної інформації - словесні, наочні, практичні;
- за характером пізнавальної діяльності учнів - пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький;
- залежно від основної дидактичної мети і завдань - методи оволодіння новими знаннями, формування вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок; методи усного викладу знань, закріплення навчального матеріалу, самостійної роботи учнів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок ;
- з точки зору цілісного підходу до діяльності у процесі навчання - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація учіння, контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції, взаємокорекції в навчанні.

10. Методи контролю

Поточний контроль

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється шляхом опитування або тестування під час лекцій та практичних занять, а також за підсумками систематичності і активності роботи студента протягом семестру. У разі невиконання завдань поточного контролю з об'єктивних причин, студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття. Порядок організації такого контролю визначає викладач, який проводить практичні заняття.

Результати поточного контролю знань студентів заносяться до робочого журналу викладача та доводяться до відома студентів.

Систематичність і активність роботи студента протягом семестру контролюються і оцінюються за такими видами роботи: відвідування практичних занять; виступи на практичних заняттях, участь в обговоренні питань певної теми, відповіді на запитання викладача щодо їх суті; виконання домашніх завдань; експрес-тестування; підготовка аналітичних оглядів (рефератів) з окремих питань; участь у студентських конференціях, олімпіадах, конкурсах з проблем дисципліни.

Оцінювання зазначених видів поточної роботи студента здійснюється за шкалою, відображеною у таблиці

Таблиця

Перелік робіт, обов'язкових для виконання студентом під час вивчення дисципліни
«Конкурентоспроможність підприємства»

Види робіт	Кількість балів
1. Виступ на практичному занятті, участь в обговоренні окремих проблем, відповідь на запитання викладача (з інтервалом оцінок 0,1,2,3 залежно від розуміння суті питання, повноти його висвітлення і глибини аргументації")	0 – 3
2. Поточне експрес-тестування (з інтервалом оцінок 0,1,2 залежно від кількості правильних відповідей)	0 – 2
3. Підготовка та презентація аналітичних оглядів (рефератів) з окремих питань за погодженням з викладачем	0,5

Максимальна кількість балів за поточний контроль по 40 балів за кожен модуль (опитування – 20, тестування – 10, самостійна робота – 10).

Модульний контроль.

Модульний контроль здійснюється у формі 2 контрольних робіт (максимальна оцінка - 10 балів) за окремими частинами дисципліни (модулями).

За відсутності студента на контрольному заході без поважних причин модуль вважається не опанованим. Перескладання модулів здійснюється у терміни визначені викладачем. Результати модульного контролю доводяться до відома студентів.

Максимальна кількість балів за модулями дорівнює 100 балам (40 + 10 (1 модуль) + 40 + 10 (2 модуль)).

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль - комплексне оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за всіма видами навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту. Основним завданням якого є перевірка розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому, розуміння логіки та

взаємозв'язків між окремими розділами, здатність творчо використовувати отриманні знання.

Шкала оцінювання підсумкового контролю

Кількість балів для підсумкового контролю	ECTS		Чотирибальна оцінка
	Оцінка	Значення оцінки	
90 – 100	A	Відмінно — видатна робота з мінімальними помилками	5
82-89	B	Дуже добре - вище середнього стандарту, але з деякими поширеними помилками	4
74-81	C	Добре - в цілому хороша робота, але з помітними помилками	
64-73	D	Задовільно - пристойно, але із значними помилками	3
60-63	E	Достатньо - задовольняє мінімальним вимогам	
35-59	FX	Не прийнято - необхідне доопрацювання	2
0-34	F	Не прийнято - необхідно переробити	

Білет містить 2 теоретичні питання на розуміння сутності конкурентоспроможності підприємства та практичне завдання.

У разі виконання студентом всіх видів поточних та модульних контрольних заходів семестровий контроль може проводитись без участі студента шляхом визначення середньозваженого бала результатів двох модульних контролів.

Для формування підсумкової оцінки знань студентів за поточною сумою балів і одержаними балами на іспиті використовується уніфікована шкала оцінювання з переведенням одержаних балів в традиційну шкалу оцінок та в оцінки ECTS.

При одержанні студентом оцінки „2" він повторно самостійно опрацьовує і письмово подає всі розв'язки модульні завдань і тестів викладачу для вирішення питання щодо формування підсумкової оцінки.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
10	10	10	20	10	10	10	20	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література

1. Адамик В. Оцінка конкурентоспроможності підприємства / В. Адамик, Г. Вербицька // Вісник ТНЕУ. – 2008. – № 1. – С. 69-78.
2. Азоев Г.Л. Конкурентные преимущества фирмы / Г.Л. Азоев, А.П. Челенков. – М. : ОАО «Типография «НОВОСТИ», 2000. – 260 с.
3. Анімов А.Н., Ємченко В.Н. Конкурентоспроможність національної економіки. – К. : НАН України. Інст-т економіки, 2001. – 58 с.
4. Арнаут І.П., Дослідження підходів щодо дефініції конкурентоспроможності підприємства / І.П. Арнаут // Інноваційна економіка. – 2012. – № 3. – С. 111-114.
5. Балабанова І. Конкурентна компетенція підприємства: сутність і методика діагностики / І. Балабанова // Вісник ТНЕУ. – 2008. – № 1. – С. 79-86.
6. Балабанова Л.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. / Л.В. Балабанова, Г.В. Кривенко, І.В. Балабанова. – К. : ВД «Професіонал», 2009. – 256 с.
7. Базиліук Я.Б. Конкурентоспроможність національної економіки України. – К. : НІС, 2002. – 132 с.
8. Белецкая И. Концептуальный подход к определению конкурентоспособности субъектов рыночной деятельности // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – Тернопіль: “Економічна думка”, 2002. – № 5. – С. 147-150.
9. Бидик А.Г. Аналіз і оцінка конкурентоздатності підприємства // Наукові записки. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу. – Тернопіль : “Економічна думка”, 2002. – Випуск 11. – Ч. 1. – С. 161-164.

10. Борисенко З. Конкурентна політика держави // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2004. – № 1. – С. 169-175.
11. Борисенко З. Умови економічної конкуренції в Україні // Економіка України. – 2002. – № 10. – С. 4-10.
12. Валітов С.С. Конкурентне право України : навч. посібник / С.С. Валітов. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 432 с.
13. Вашків О.П. Інституційні аспекти формування конкурентного середовища підприємств в Україні / О.П. Вашків // Матеріали науково-практичної конференції “Стратегія розвитку вітчизняних підприємств” 23-24 жовтня 2003 р. – Тернопіль, 2003. – С. 104-109.
14. Вашків О.П. Методичні аспекти оцінки та аналізу конкурентоспроможності підприємства / О.П. Вашків // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2010. – № 2. – С. 88-95.
15. Вашків О.П. Специфіка змістового наповнення категорії «конкурентоспроможність підприємства» в сучасній економічній думці / О.П. Вашків // Перспективи розвитку ринкової економіки на засадах конкурентоспроможності, інноваційності та сталості [текст] : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 14-15 лютого 2014 р. // Національний гірничий університет. – Дніпропетровськ : ВД «Гельветика», 2014. – С. 22-24.
16. Воронкова, А. Е. Конкурентоспроможність підприємства: механізм управління та діагностика / А.Е. Воронкова // Економіка промисловості. – 2009. – №3. – С. 133-137.
17. Воронкова А. Концепція управління конкурентоспроможним потенціалом підприємства / А. Воронкова // Економіст. – 2007. – № 8. – С. 14-17.
18. Воронкова, А.Е. Управлінські рішення у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства : організаційний аспект [Текст] : монографія / А. Е. Воронкова, Н. Г. Калюжна, В. І. Отенко. – Х. : ІНЖЕК, 2008. – 512 с.
19. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
20. Довбенко, В. І. Потенціал і розвиток підприємства [Текст] : навч. посіб. / В. І. Довбенко, В. М. Мельник. – Львів : Львівська політехніка, 2010. – 232 с.
21. Должанський І.З. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. / І.З. Должанський, Т.О. Загорна. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
22. Драган О.І. Управління конкурентоспроможністю підприємства: теоретичні аспекти : монографія / Олена Іванівна Драган. – К. : ДАКККіМ, 2006. – 160 с.
23. Єрмакова, О. А. Підвищення конкурентоспроможності приморських регіонів України на основі кластерної моделі [Текст] : монографія / О. А. Єрмакова. – Одеса : ІПРТЕЕД, 2011. – 200 с.
24. Журик Ю.В. Антимонопольно-конкурентне право України : навч. посібник / Ю.В. Журик. – К. : ЦУЛ, 2011. – 272 с.
25. Загорна Т.О. Економічна діагностика : навч. посібник / Т.О. Загорна. – К. : ЦУЛ, 2007. – 400 с.

26. Закон України “Про Антимонопольний комітет України” від 26.11.1993. – № 3659-ХІІ.
27. Закон України “Про захист економічної конкуренції” // Відомості Верховної Ради, 2001, № 12, ст. 64.
28. Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції” // Відомості Верховної Ради, 1996, № 36, ст. 164.
29. Закон України “Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності” від 18.02.1992. – № 2132-ХІІ.
30. Захарчин Г.М. Забезпечення конкурентоспроможності та розвиток організаційної культури підприємства: сучасна парадигма і прикладний аспект : монографія / Г.М. Захарчин, Л.С. Лісовська, А.А. Терехух. – Львів : Вид-во Національного ун-ту «Львівська політехніка», 2009. – 440 с.
31. Зозульов О. Про посилення конкурентних переваг підприємства // Економіка України. – 2003. – № 8. – С. 33-38.
32. Иванов Ю. Б. Конкурентоспособность предприятий в условиях формирования рыночных отношений. – Харьков : Основа, 1997. – 246 с.
33. Иванов Ю.Б. Конкурентные преимущества предприятия: оценка, формирование та розвиток : монографія. – Харьков : ВД «ИНЖЕК», 2008. – 352 с.
34. Капітанець Ю.О. Визначення та забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Автореф. дис. – Тернопіль, 2009. – 20 с.
35. Кіндзерський Ю., Паламарчук Г. Проблеми національної конкурентоспроможності та пріоритети конкурентної політики в Україні // Економіка України. – 2006. – № 8. – С. 19-29.
36. Кирцнер И.М. Конкуренция и предпринимательство : пер. с англ. – М. : ЮНИТИ, 2001. – 239 с.
37. Кныш М.И. Конкурентные стратегии. – СПб., 2000. – 284 с.
38. Конкурентная диагностика фирмы: концепция, содержание, методы : монографія / Л.С. Шевченко, В.И. Торкатюк, Н.А. Кизим, А.Л. Шутенко. – Х. : ИД «ИНЖЭК», 2008. – 240 с.
39. Конкурентоспособность предприятия: оценка уровня та напрямки підвищення : монографія / за заг. ред. О.Г. Янкового. – Одеса : Атлант, 2013. – 470 с.
40. Конкурентоспособность: проблемы науки і практики : монографія. – Х. : ВД «Инжек», 2006. – 248 с.
41. Кобиляцький Л.С. Управление конкурентоспособностью. – К. : Зовнішня торгівля, 2003. – 304 с.
42. Костусев О. Захист економічної конкуренції в Україні: стан і проблеми // Економіка України. – 2003. – № 7, 8.
43. Кириченко Л., Механізм управління конкурентоспроможністю підприємства / Л. Кириченко // Вісник КНТЕУ. – 2009. – №1. – С. 62 – 67.
44. Кузнецова Е.И. Экономическая безопасность и конкурентоспособность. Формирование экономической стратегии государства : монографія / Е.И. Кузнецова. – М. : Изд-во Юнити-Дана, 2012. – 239 с.

45. Левшина О.Н. Современные методы обеспечения конкурентоспособности в предпринимательстве / О.Н. Левшина. – М. : Изд-во Юриспруденция, 2011. – 171 с.
46. Лифиц И.М. Конкурентоспособность товаров и услуг : учеб. пособие/ И.М. Лифиц. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Высшее образование; Юрайт-Издат, 2009. – 460 с.
47. Лобанов М.М., Осипов Ю.М. Основные принципы оценки конкурентоспособности продукции // Маркетинг в России и за рубежом. – 2001. – № 6. – С. 53-58.
48. Лозинська М. Алгоритм формування конкурентної стратегії підприємства // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – Тернопіль: Економічна думка, 2002. – № 7/3. – С. 193-196.
49. Мазилкина Е.И. Основы управления конкурентоспособностью : учеб. пособие / Е.И. Мазилкина, Г.Г. Паничкина. – М. : Омега-Л, 2009. – 418 с.
50. Мазилкина Е.И. Управление конкурентоспособностью : учеб. пособие / Е.И. Мазилкина, Г.Г. Паничкина. – М. : Омега-Л, 2009. – 328 с.
51. Малярець, Л. М. Економіко-математичні аспекти діагностики конкурентоспроможності підприємства [Текст] : монографія / Л. М. Малярець, Л. О. Норік. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 216 с.
52. Муромцев Д.Ю. Экономическая эффективность и конкурентоспособность : учеб. пособие / Д.Ю. Муромцев, Ю.Л. Муромцев, В.М. Тютюнник, О.А. Белоусов. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007. – 96 с.
53. Овчинников В.В. Глобальная конкуренция в эпоху многоукладной экономики / В.В. Овчинников. – М. : Институт экономических стратегий; Международная Академия исследований будущего, 2011. – 153 с.
54. Омеляненко Т.В. та ін. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Т.В. Омеляненко, Д.О. Барабась, А.В. Вакулєнко. – К. : КНЕУ, 2006. – 270 с.
55. О'Шонесси Дж. Конкурентный маркетинг. Стратегический поход / Дж. О'Шонесси. – М. : СПб. : Питер, 2001. – 864 с.
56. Пасічник В.Г. Конкурентоспроможність фірми : навч. посіб./ В.Г. Пасічник, О.В. Акіліна. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 112 с.
57. Портер М. Конкурентное преимущество: Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость : пер. с англ. / М. Портер. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2005. – 715 с.
58. Портер М. Конкуренция : пер. с англ. : уч. пособ. / М. Портер. – М. : Издательский дом "Вильямс", 2001. – 495 с.
59. Портер М. Стратегія конкуренції : пер. з англ. / Майкл Портер. – К. : Основи, 1998. – 390 с.
60. Смирнов Є. М., Визначення та класифікації основних видів конкурентоспроможності підприємства / Є.М. Смирнов // Європейський вектор економічного розвитку. – 2010. – № 2. – С. 190–198.
61. Стец І.І. Потенціал і розвиток підприємства [Текст] : навч. посібник / І.І. Стец. – Тернопіль : Економічна думка, 2010. – 674 с.

62. Тарануха Ю.В. Конкуренция и конкурентные стратегии (в структурно-логических схемах) : учеб.-метод. пособие / Ю.В. Тарануха. – М. : «Дело и Сервис», 2008. – 272 с.
63. Тарнавська Н.П. Управління конкурентоспроможністю підприємства: теорія, методологія, практика : монографія / Н.П. Тарнавська. – Тернопіль: Економічна думка, 2008. – 570 с.
64. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посібник / С.М. Клименко, Т.В. Омеляненко, Д.О. Барабань, О.С. Дуброва, А.В. Вакуленко. – К. : КНЕУ, 2008. – 520 с.
65. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації) : навч. посібник / За ред. І.Ю. Сіваченка. – К. : ЦУЛ, 2003. – 186 с.
66. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах глобалізації економічного розвитку [Текст] : монографія : у 2-х т. Т. 1 / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Л. Л. Антонюк [та ін.] ; за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, А. М. Поручника. – К. : КНЕУ, 2006. – 816 с.
67. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса: экономика, маркетинг, менеджмент. – М. : Издательско-книготорговый центр “Маркетинг”, 2002. – 892 с.
68. Фатхутдинов Р.А. Управление конкурентоспособностью организации : учебник. – 2-е изд., испр. и доп. / Р.А. Фатхутдинов. – М. : Изд-во Эксмо, 2005. – 544 с.
69. Философова Т.Г. Конкуренция. Инновации. Конкурентоспособность : учебное пособие / Т.Г. Философова, В.А. Быков. М. : Изд-во Юнити-Дана, 2012. – 295 с.
70. Хейс Р. Динамичное производство: Как повысить конкурентоспособность вашего предприятия / Р. Хейс, С. Уилрайт, К. Кларк. – Нью-Йорк, 1988. – С. 369-455.
71. Хрущ Н.А. Конкурентні стратегії: процеси створення та реалізації: монографія / Н.А. Хрущ, М.В. Желіховська; [за ред. проф. д.е.н., проф. Н.А. Хрущ]. – К.: Освіта України, 2010. – 315 с.
72. Царев В.В. Оценка конкурентоспособности предприятий (организаций). Теория и методология : учеб. пособие / В.В. Царев, А.А. Кантарович, В.В. Черныш. – М. : Изд-во, Юнити-Дана, 2011. – 799 с.
73. Чайникова Л.Н. Конкурентоспособность предприятия : учеб. пособие / Л.Н. Чайникова, В.Н. Чайников. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007. – 192 с.
74. Юданов А.Ю. Конкуренция: теория и практика : учеб.-практ. пособие. – 3-е изд. испр. и доп. / А.Ю. Юданов. – М. : Изд-во ГНОМ и Д, 2001. – 304 с.
75. Климчук А.О. Сучасна парадигма забезпечення конкурентних переваг підприємства / А.О. Климчук // Бізнесінформ. – 2014. – № 1. – С. 221-225.
76. Грищук В.К. Соціальна відповідальність : навч. посібник / В.К. Грищук. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 152 с.
77. Корпоративная социальная ответственность и конкурентоспособность / Авт. коллектив: А.А. Дынкин, Д.В. Миловидов, С.П. Перегунов, И.В. Беликов, В.Б. Кондратьев. – М. : ИМЭМО РАН, 2004. – 112 с.